

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: **Ing. D. Ř.**

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje, IČ 70892822**
sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2020, č. j. KrÚ 42292/2020

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou podanou soudu dne 7. 8. 2020 domáhal zrušení v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Ústí nad Orlicí (dále jen „městský úřad“) ze dne 18. 3. 2020 pod č.j. MUUO/7531/2020/OPŽ/JM. Žalobce s rozhodnutími správních orgánů ve věci přestupku nesouhlasí.

2. Městský úřad citovaným rozhodnutím uznal žalobce vinného ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 4 zákona č. 251/2016 Sb.,

o některých přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“) a ve výroku II. uvedeného rozhodnutí uložil žalobci pokutu 1.000 Kč (a povinnost uhradit náhradu nákladů řízení ve výši 1.000 Kč – výrok III.). Uvedeného přestupku se žalobce měl dopustit tím, že dne 3. 8. 2019 kolem 20:00 hodin, kdy jel se svým vozidlem MITSUBISHI L200 KJOT, reg. zn. x na pozemní komunikaci mezi obcemi Dlouhá Třebová a Knapovec, poté, co byl upozorněn P. N., nar. x, že na této komunikaci platí ve směru od Dlouhé Třebové dopravní značka Zákaz vjezdu všech motorových vozidel a v opačném směru od Knapovce platí dopravní značka Zákaz vjezdu všech vozidel, a po následné vzájemné výměně názorů na dané zákazy, najížděl uvedeným vozidlem na osobu P. N. až ho natlačil na kapotu svého vozidla.

3. Žalobce podal proti rozhodnutí městského úřadu odvolání, o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí městského úřadu potvrdil.

4. Žalobce v podané žalobě brojí proti rozhodnutí žalovaného a navrhuje, aby toto rozhodnutí bylo soudem zrušeno. V případě, že soud návrhu na zrušení rozhodnutí nevyhoví, navrhuje žalobce, aby soud uloženou pokutu snížil. V poněkud rozsáhlé žalobě žalobce poukazuje na rozpory v jednotlivých výpovědích P. N. Namítá, že nebyl povinen strpět omezování osobní svobody, zvláště když se mu P. N. neprokázal jako příslušník myslivecké stráže. Správní orgány svévolně hodnotily důkazy, neboť zcela ignorovaly důkazy ve prospěch žalobce. Správní orgány se vůbec nezabývaly protiprávním chováním P. N.

5. Žalobce jen odvracel útok na jeho osobní svobodu. Žalobce tedy jednal v nutné obraně případně krajní nouzi. V úvahu však podle žalobce připadá i pouze putativní nutná obrana či putativní krajní nouze. Žalobce v této souvislosti cituje judikaturu vrcholných soudů.

6. V poslední části žaloby žalobce namítá, že se správní orgány měly zabývat zejména materiální stránkou přestupku, tedy, zda okolnosti přestupku nesnižují společenskou nebezpečnost na takovou míru, že by materiální stránka přestupku nebyla vůbec naplněna. Správní orgány také nevysvětlily, proč se od začátku přiklonily k verzi skutku, jak jej popsali P. N. V důsledku toho jsou rozhodnutí správních orgánů nepřezkoumatelná.

7. Žalovaný setrval na svém právním názoru a odkázal na napadené rozhodnutí. Žalobce podle žalovaného neuvedl v žalobě žádné nové argumenty, se kterými by se žalovaný již ve správním řízení nevypořádal. Závěrem proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

8. V replice k vyjádření žalovaného žalobce setrval na tom, že správní orgány se zabývaly pouze jeho chováním a nikoli chováním P. N., který žalobci nebezpečným manévrem zablokoval jeho vozidlo a posléze mu více jak 10 minut bránil v odjezdu. Neobstojí podle něho argumentace, že měl vyčkat na příjezd policie, která žalobce ztotožní, neboť svědek P. N. žalobce dobře zná. Podle žalobce se P. N. svým jednáním dopustil trestného činu obecného ohrožení a omezování osobní svobody, a to z důvodu nenávisti k osobě žalobce. P. N. si je totiž jistý, že se ho díky své funkci místostarosty nikdo potrestat neodváží.

9. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

10. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rámci uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s.ř.s., podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného ve smyslu § 75 odst. 1 s.ř.s.

11. Krajský soud považuje za vhodné připomenout, že ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek detailní odpovědi na každou námitku (ve vztahu k soudům srov. např. odst. 61 rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Van de Hurk v. Nizozemí). Nadto je třeba si uvědomit, že orgán veřejné moci na určitou námitku může reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní. Tím se s námitkami účastníka řízení vždy - minimálně implicitně - vypořádá. Nelze proto bez dalšího uzavřít, že absence odpovědi na ten či onen argument žalobců v odůvodnění žalovaného rozhodnutí (či rozhodnutí soudu) způsobuje nezákonnost rozhodnutí či dokonce jeho nepřezkoumatelnost. Takovýto přístup by totiž mohl vést zejména u velmi obsáhlých podání až k absurdním důsledkům a k porušení zásady efektivity a hospodárnosti řízení. Podstatné je, aby se správní orgán (či následně správní soud) vypořádal se všemi základními námitkami účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9Afs 70/2008-13).

12. Soud dodává, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130 publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47, všechny dostupné na www.nssoud.cz).

13. Podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 4 zákona o přestupcích: *„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že úmyslně naruší občanské soužití tak, že se vůči jinému dopustí jiného hrubého jednání.“*

14. Podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o myslivosti“): *„Myslivecká stráž je oprávněna zastavit a prohlížet v honitbě a na účelových komunikacích v honitbě dopravní prostředky včetně přepravovaných zavazadel, je-li důvodné podezření, že přepravují nebo obsahují neoprávněně nabytou zvěř, a za tím účelem požadovat předložení dokladu o nabytí zvěře.“*

15. Ze správního spisu krajský soud zjistil tyto pro rozhodnutí ve věci podstatné skutečnosti:

16. Na kamerovém záznamu z palubní kamery vozidla P. N. umístěném na CD disku, jež je přílohou oznámení o přestupku, je zachycen příjezd žalobce před vozidlo P. N., jejich následný rozhovor, příjezd vozidla Škoda Fabia reg. zn. x a konečně najíždění vozidla žalobce na P. N. a odtlačení jej o několik kroků směrem mimo vozovku.

17. Při ústním jednání před správním orgánem I. stupně žalobce k věci uvedl, že sice projížděl místem, kde je zákaz vjezdu motorových vozidel, ale za značkou má chatu. To p. N. při incidentu uvedl, ten ho ale neoprávněně zadržel, zablokoval mu vozidlo a málem došlo k nehodě. S žalobcem cestovaly v autě ještě jeho dcera a její kamarádka, přičemž podle jejich názoru byl N. opilý a choval se agresivně. Měly z něho strach a proto se

žalobce, jednajíc v krajní nouzi, snažil z místa odjet. Celý incident vznikl tak, že jeli z chaty a dcera s kamarádkou měly zájem najít si nějakou kešku. Tu našly a vyzvedly na louce, která je na hranici honitby. Při incidentu vystoupila z vozidla žalobce jeho dcera a fotila si jednání pana N.

18. Svědek P. N. uvedl, že byl telefonicky panem N. upozorněn na přítomnost terénního vozidla. Přijel na místo a poznal, že jde o žalobce. Zastavil před ním tak, že žalobce musel rovněž zastavit. Ptal se ho, co tam dělá a volal policii, neboť měl podezření i na pytláctví. Žalobce se začal rozjíždět, svědka nabral na kapotu a kousek ho vezl po louce. Svědek měl strach, seskočil a uhnul. Žalobce pak z místa odjel.

19. Svědek N. uvedl, že byl v místě incidentu za účelem kontroly revíru, neboť je myslivec. Viděl zaparkované auto mimo komunikaci, někde na louce. Informoval N. jako mysliveckou stráž. Když přijel pan N., tak žalobce byl již na odjezdu, proto se mu pan N. postavil do cesty a chvíli se dohadovali. Žalobce se po chvíli rozjel a nějakým způsobem žalobce nabral na kapotu a chvíli ho i na kapotě vezl. V tu chvíli pan N. uhnul z cesty a žalobce odjel směrem na Dlouhou Třebovou. Pan N. žalobce jen žádal, ať vyčká na příjezd policie.

20. Svědkyně M. S. uvedla, že s žalobcem jela z chaty polní cestou. Pan N. jim zablokoval cestu, vystoupil a začal agresivně křičet a nadávat. K žádnému nabrání na kapotu nedošlo, maximálně k nějakému postrkování. Stála tam další auta a troubila, tak pan N. odešel a svědkyně s žalobcem odjela. Pan N. se svědkyni jevil jako opilý, neboť se motal.

21. Svědkyně Z. Ř. ve správním řízení vypověděla, že se spolu s žalobcem a jeho dcerou vracela z chaty v Dolním Houžovci, když jim do protisměru vjelo auto. Z něho vyšel pan N., říkal něco o zákazu. Když se ho žalobce snažil objet, blokoval jim cestu tím, že chodil před autem. Nešlo o žádné nabrání na kapotu, spíše mu pan N. bránil v odjezdu a žalobce se snažil ho nějakým způsobem odjet. Byl vulgární a patrně i pod vlivem alkoholu. Troubila tam auta, tak pan N. šel k jinému autu a svědkyně s žalobcem a jeho dcerou tak mohla odjet.

22. Krajský soud se po přezkoumání napadeného rozhodnutí ztotožňuje s právním názorem žalovaného vysloveným v jeho rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného považuje za přezkoumatelné a náležitě odůvodněné. Z tohoto důvodu soud odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí na stranách 6 - 9, kde se žalovaný vypořádal s odvolacími námitkami žalobce. Na tomto místě je třeba poznamenat, že obsah podané žaloby je víceméně zopakováním odvolacích námitek. Podstata soudního přezkumu však nemůže spočívat v tom, že bude opět provedeno jinak formulované odůvodnění a rozsáhlá narace za cílem zopakovat žalobci již jednou vyslovené.

23. V nyní projednávané věci jde především o to, zda jednání žalobce mělo být kvalifikováno jako přestupek, případně zda nebyla přítomna okolnost, která by vylučovala protiprávnost činu žalobce. Spáchání činu v rámci okolností vylučujících protiprávnost je také v podstatě stěžejní žalobní argumentací. Námitky žalobce tedy, jak uvedeno výše, směřovaly zejména k nesprávně zjištěnému skutkovému stavu a nesprávnému právnímu posouzení.

24. S takovou žalobní argumentací se však krajský soud neztotožňuje. Žalobce během správního řízení nijak nezpochybňoval, že se se svým vozidlem v předmětnou dobu nacházel na pozemní komunikaci, kde platí zákaz vjezdu s výjimkou dopravní obsluhy. Z výpovědi žalobce ve spojení s výpovědí svědka N. plyne, že žalobce měl poblíž předmětné komunikace zaparkované vozidlo a pohyboval se na louce spolu se svědkyněmi Ř. a S. a v místě navíc pobíhal i pes. Za takto nastíněné situace je pak logické, že svědek N. mohl pojmout důvodné podezření na pytláctví (odstavené vozidlo s prostornou korbou, pobíhající pes) a rovněž za takové situace bylo dáno i oprávnění svědka N. jako příslušníka myslivecké stráže následně vozidlo zastavit a prohlédnout, a to zcela v souladu s § 14 odst. 1 písm. b) zákona o myslivosti. Prvotním impulsem pro celý incident tak byla situace, které dal vznik žalobce odstavením svého vozu u komunikace v prostoru honitby v místě, v němž platil zákaz vjezdu motorových vozidel s omezenými podmínkami. Sled událostí v podobě pojatého podezření svědkem N., přivoláním svědka N. jako příslušníka myslivecké stráže a konečně zastavení vozidla svědkem N. byl s ohledem na vytvořenou situaci pochopitelný a zastavení odjíždějícího oprávněné a v souladu se zákonem o myslivosti. Ze strany svědka N. ani svědka N. se nejednalo o žádnou svévoli či šikanu, jak se snažil žalobce poukazem na jejich zhoršené vzájemné vztahy poukázat. Jestliže se však posléze svědek N. žalobci neidentifikoval průkazem či odznakem myslivecké stráže (patrně protože na místě zjistil, že žalobce zná, což platilo i naopak) a žalobci bránil v odjezdu z místa, toto jeho jednání již podle názoru soudu nelze brát jako souladné s pravomocí myslivecké stráže. To však v žádném případě neopravňovalo žalobce reagovat na nastalou situaci najížděním vozidla na člověka. Reakce žalobce by byla zcela neadekvátní a nepřipustná i v situaci, kdy by takto žalobce najížděl na jakoukoli osobu nacházející se na předmětné komunikaci, nikoli jen na příslušníka myslivecké stráže. Není proto rozhodné, zda P. N. jednal jako místostarosta či jako příslušník myslivecké stráže.

25. Skutečnost, zda P. N. postupoval při zastavení vozidla v rámci svých svěřených pravomocí zcela v souladu se zákonem (soud má za to, že ano), není předmětem tohoto řízení. Předmětem tohoto řízení je jednání žalobce. Proto musí krajský soud odmítnout tu část argumentace, kde se žalobce snaží zpochybnit oprávnění myslivecké stráže zastavovat vozidla kvůli údajným dopravním přestupkům. Pokud se žalobce domníval, že P. N. nejednal v souladu se zákonem nebo zneužil svých pravomocí, mohl proti jeho postupu vznést u příslušného orgánu stížnost. Skutečnost, že je řidič motorového vozidla zastaven osobou k tomu neoprávněnou, případně jde o překročení jeho oprávnění, nelze řešit bezohledným najížděním na takovou osobu, byť s přesvědčením, že se v malé rychlosti „nic nestane“. Taková reakce by byla ospravedlnitelná v situaci, kdy by jednání svědka N. bylo té intenzity, že by v žalobci důvodně vyvolalo obavy například o své zdraví nebo život. Nic takového ale ze správního spisu nevyplývalo, jak bude ještě pojednáno níže.

26. Soud z popsaného skutkového děje, o němž nejsou důvodné pochybnosti, dovozuje, že svědek N. automobil žalobce hodlal zastavit a skutečně zastavil s úmyslem naplnit a vykonávat pravomoc myslivecké stráže ve smyslu § 14 odst. 1 písm. b) zákona o myslivosti s tím, že též z výpovědi svědka N. se podává možné důvodné podezření ve smyslu tohoto ustanovení (neoprávněné nabytí zvěře). Poté, co byl žalobce v automobilu nucen zastavit a svědek N. jej poznal s tím, že musel v automobilu spatřit další spolujezdkyně, již zřejmě sešlo ze strany svědka N. z úmyslu vykonávat pravomoci myslivecké stráže (viz jeho výpověď a též výpověď žalobce) a vzájemná komunikace obou

mužů se přesunula k otázce porušení dopravních předpisů. Upozornění svědka N. na dopravní značení směrem k žalobci je jistě na místě, nesouvisí však přímo s výkonem pravomoci myslivecké stráže. Soud nepřichází na konkrétní zákonný podklad, na základě kterého svědek N. mohl přinutit žalobce setrvat namísto (zadržet ho) do příjezdu Policie ČR za účelem vyřešení dopravního přestupku. Postup svědka N. však nemá přímý vliv na posouzení žalované věci.

27. Pro danou věc jsou bezpředmětné i údajné rozpory ve výpovědích svědků. Najíždění na osobu P. N. je spolehlivě prokázáno videozáznamem, jakož i provedenými výslechy. Nadto krajský soud žádné rozpory ve výpovědích, které by byly způsobilé zpochybnit postihované jednání žalobce, neshledal. Pokud například svědek N. jednou vypověděl, že zastavil uprostřed silnice a následně uvedl, že zastavil běžným způsobem, ničeho to nemění na reakci žalobce, která jediná byla předmětem správního řízení. Jak soud již jednou uvedl, chování žalobce by bylo nepřijatelné i v situaci, kdy by byl žalobce nucen zastavit v důsledku chování jakékoli osoby nacházející se na daném místě. Z toho důvodu je bez významu i ničím nepodložená námitka, že má žalobce nedaleko předmětné komunikace chatu a může tudíž tuto komunikaci využívat. Chování žalobce, za které byl uznán vinným, je pak dostatečně patrné z pořízeného videozáznamu. V tomto ohledu je bezpředmětné, zda je videozáznam zkrácený či nikoliv, protože dochovaná část záznamu zcela pokrývá závadné jednání žalobce. Pouze v situaci, kdy by záznam nepokrýval právě ono najíždění na osobu P. N., by byl takový záznam nepoužitelný a správní orgán by musel vystačit s omezenými důkazními prostředky v podobě výslechu svědků.

28. Pokud jde o samotný incident, z videozáznamu je dostatečně patrné, jak žalobce na zastavení svého vozidla reagoval. Najíždění motorovým vozidlem na člověka je zcela neadekvátní situací, která reakci žalobce předcházela. Ze strany osoby P. N. se nejednalo o žádný nepřiměřený výpad proti osobě žalobce či o exces ze své pravomoci zastavovat vozidla. Z videozáznamu se nepodává, že by po zastavení vozidla žalobci kdokoli vyhrožoval, choval se k němu agresivně apod. Žalobce, pokud se cítil zkrácen na svých právech neoprávněným zastavením, mohl například sám kontaktovat policii. Nelze však přistoupit na tvrzení žalobce o tom, že z jeho strany se jednalo o odvracení útoku nebo nebezpečí. Nejednalo se o vyhrocenou situaci, kdy by žalobce mohl pod tíhou případného agresivního chování svědka N. mít z něho strach a snažit se za každou cenu z místa odjet. Žalobce na str. 7-9 žaloby cituje některá rozhodnutí Nejvyššího soudu, NSS a Ústavního soudu a podává v podstatě výklad institutu nutné obrany a krajní nouze, avšak bez bližší vazby ke svému jednání.

29. Žalobcův názor, že v předmětné době jednal v krajní nouzi, případně v nutné obraně, resp. v putativní krajní nouzi a v putativní nutné obraně, krajský soud v žádném případě nesdílí. Smyslem uvedených institutů je neuplatňovat odpovědnost za přestupek v případech, kdy v důsledku odvracení útoku či nebezpečí chybí takovému jednání protiprávnost. Jak v případě krajní nouze, tak i nutné obrany je třeba dodržet určitou intenzitu jednání, kterým se útok či nebezpečí odvrací. V případě žalobce nejenže nebyla dána existence útoku či nebezpečí, ale i v případě, kdy by tomu tak bylo, jednání žalobce bylo absolutně neadekvátní předchozímu zastavení vozidla P. N. Tedy i v případě, že by zastavení vozidla P. N. bylo protiprávní, jednání žalobce by bylo nutno hodnotit jako zcela zřejmý exces neboli vybočení z mezí stanovených pro jednotlivé případy okolností vylučujících protiprávnost. Jak bylo již jednou uvedeno, žalobce po jeho zastavení nebyl

vystaven jakémukoli nepřiměřenému chování ze strany svědka N. Svědek N. patrně zamýšlel pouze údajný přestupek žalobce vyřešit přivoláním policie a žalobci do příjezdu policie zamezit v odjezdu. K žalobci ani k jeho spolucestujícím se podle videozáznamu nechoval nikterak agresivně. Soud připomíná, že pokud již nevykonával pravomoci myslivecké stráže, neměl právo zadržovat osoby ani vozidlo z důvodu porušení dopravních předpisů. Výpověď svědkyň Ř. a S., že se jim svědek N. jevil opilý, rovněž nemá pro posouzení věci význam. I kdyby tomu tak bylo, nebyl žalobce jakkoli oprávněn na svědka svým vozidlem najíždět. Nadto žalobce mohl dát podnět policii, pokud se domníval, že svědek N. řídil pod vlivem alkoholu. Avšak sama skutečnost, že by svědek N. řídil pod vlivem alkoholu se ve světle toho, že sám aktivně volal policii, jeví soudu jako dosti nepravděpodobná. Krajský soud nikterak nezpochybňuje, že nutné obrany lze využít i proti útoku na osobní svobodu jednotlivce. Vždy ale platí již jednou zmiňovaný alespoň v hrubých obrysech daný poměr mezi útokem a způsobem odvracení. O takovém poměru však v této věci hovořit nelze.

30. Příklad k citovanému rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2006, sp. zn. 8 Tdo 838/2006 neobstojí. V citovaném rozhodnutí jednal obviněný v nutné obraně poté, co „*se pokusil z objektu utéci, v čemž se mu snažil zaměstnanec bezpečnostní služby poškozený P. G. zabránit tím, že mu zastoupil cestu, obviněný do něho vrazil, začali se spolu přetahovat, a když byli do sebe zaklíněni, obviněný se snažil vyprostit tím způsobem, že chytil poškozeného za ruku a zkroutil mu malíček, čímž mu způsobil vykloubení středního článku pátého prstu levé ruky (...)*“ V tomto případě se tedy situace vyhrotila natolik, že došlo k fyzickému útoku, kdy příčinou bránění v odchodu z prodejny mělo být pouze údajné slovní obtěžování prodavačky ze strany obviněného. V nyní projednávaném případě však žalobce jako formu obrany před domnělým protiprávním zastavením jeho vozidla zvolil najíždění vozidlem do svědka N.. Tomuto jednání žalobce nepředcházela žádná potyčka. Stejně nepřiléhavým je i odkaz na nález Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 3235/15, v němž se Ústavní soud zabýval putativní nutnou obranou, kdy obránce „*v úmyslu chránit sebe, svou manželku a tři nezletilé dcery před domnělými kriminálníky, uvnitř svého vlastního obydlí jedenkrát vystřelil z legálně držené zbraně proti vstupním dveřím, přičemž došlo k nezávažnému poranění zasahujícího příslušníka jednotky URNA.*“

31. V daném případě se nejednalo ani o krajní nouzi. Jak žalobce v žalobě správně cituje rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2013, č. j. 5 As 114/2012-19, podmínky pro uplatnění krajní nouze jako okolnosti vylučující protiprávnost jsou přísnější, než je tomu u nutné obrany. Je totiž třeba dodržet především subsidiaritu (nebezpečí nebylo možno odvrátit jinak) a rovněž proporcionalitu jednání (následek způsobený odvracením je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil). Pomine-li krajský soud, že v daném případě se žalobce nenacházel ve stavu nebezpečí, i v případě, že by takové nebezpečí reálně existovalo, musel by žalobce při jeho odvracení dodržet oba dva požadavky. Není třeba podrobně vysvětlovat, jak hrubého nepoměru byla reakce žalobce. Nejednalo se ani o putativní krajní nouzi, tedy situaci, kdy by žalobce mylně předpokládal určitou skutkovou okolnost, která vylučuje spáchání přestupku. K tomu lze uvést, že žalobce sám připouští, že svědek N. chtěl pouze přivolat policii. Žalobci tedy muselo být zřejmé, že nejspíše v řádu minut po příjezdu policie bude celá věc určitým způsobem vyřešena a žalobce bude moci z místa odjet. Nadto není ani zřejmé, co konkrétně mínil žalobce odkazem na citovaný rozsudek NSS namítat, neboť se jedná o doslovný přepis odkazovaného rozsudku.

Pokud chtěl žalobce odkazem na tento rozsudek pouze obecně vyjádřit přesvědčení, že jednal v krajní nouzi, pak k tomu se krajský soud vyjádřil výše.

32. Krajský soud se neztotožňuje ani s namítaným nedostatečně zjištěným skutkovým stavem věci. Podle žalobce se správní orgány zabývaly materiální stránkou přestupku pouze při stanovení výše pokuty. S tím nelze souhlasit. Žalovaný na str. 8 napadeného rozhodnutí podrobně popsal, v čem spatřuje nebezpečnost jednání žalobce pro společnost. Uvedl, že *„jednání obviněného, který svým masivním vozem přímo najížděl na P. N. (...) je nepochybně jednáním hrubě narušujícím občanské soužití (...). Přestože jel obviněný velmi pomalu, mohl i tak ublížit N. na zdraví nebo ho poškodit na majetku. Obviněný musel vědět, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem na pokojném soužití občanů i zájem na zdraví osob, přinejmenším byl s touto skutečností srozuměn, jednal tudíž minimálně v úmyslu nepřímém.“* Z provedených důkazů ve správním řízení není pochyb o tom, že v tomto případě byla dostatečně naplněna jak formální, tak i materiální stránka přestupku dle § 7 odst. 1 písm. c) bod 4 zákona o přestupcích. Přestože právní předpisy nijak nedefinují pojem hrubé jednání, ustálená judikatura (viz například rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2010, č. j. 2 As 84/2009-64) dovodila, že je jím takové jednání, které narušuje občanské soužití takovou měrou, že podle obecného názoru a přesvědčení překračuje rámec pouhé nevhodnosti či nesprávnosti. Pod bodem 4 citovaného ustanovení se pak nachází tzv. zbytkové ustanovení v podobě jiného hrubého jednání. Toto ustanovení reaguje právě na nemožnost učinit výčet všech v úvahu připadajících jednání, kterými je narušováno občanské soužití. Takovým jiným hrubým jednáním je zcela jistě i najíždění motorovým vozidlem na člověka, bez ohledu na to, jakou rychlostí se vozidlo v tu dobu pohybovalo. Skutkově podobný případ řešil v minulosti NSS v rozsudku ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 As 221/2016-39. Odkazovaný rozsudek se týkal žalobkyně, která byla uznána vinnou tím, že v prostoru čerpací stanice vytlačovala svým vozidlem zaměstnance, který jí bránil v odjezdu, neboť pojal podezření, že se žalobkyně pokusí bez zaplacení z místa odjet. V bodu 21 a násl. citovaného rozsudku NSS jednání žalobkyně hodnotil jako *„takové jednání, které narušuje občanské soužití takovou měrou, že podle obecného názoru a přesvědčení překračuje rámec pouhé nevhodnosti (nesprávnosti). (...) Poškozený musel v dané situaci zcela přirozeně pociťovat obavy o svoje zdraví, o zásahu do osobnostní sféry nemluvě. V danou chvíli nemohl vůbec tušit, jestli se stěžovatelka nerozhodne rozjet rychleji a nezpůsobí mu tak zásadní poškození zdraví. I pokud by nezrychlila, nešlo rozhodně vyloučit jeho zakopnutí a pád na vozidlo či minimálně na tvrdou vozovku. Automobil lze považovat za zbraň, tedy to, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším (...)“* Vzhledem k obdobnému skutkovému stavu lze uvedené závěry aplikovat i na nyní projednávaný případ. I v tomto případě to byl žalobce, kdo měl v daný okamžik jednoznačnou „přesilu“ v podobě motorového vozidla. Svědek N. mohl důvodně pociťovat strach minimálně o své zdraví v situaci, kdy se proti němu žalobce rozjel, přičemž mohl jen spoléhat na to, že se proti němu žalobce nerozjede rychleji. Ve světle toho vyznívá přesvědčení žalobce o jednání v nutné obraně či krajní nouzi zcela absurdně.

33. Ve shodě se správními orgány shledává krajský soud nevěrohodným i tvrzení žalobce, že jednal v podstatě na popud svých spolucestujících, které měly ze svědka N. strach. Správní orgány dostatečně odůvodnily, proč takové tvrzení považují za nevěrohodné. Z videozáznamu se žádné sebemenší agresivní jednání svědka N. nepodává a rovněž výslech svědkyň S. a Ř. neobjasnil, v čem konkrétně mělo jednání svědka N. být

agresivní. Žalobce sám připustil, že svědek N. po zastavení vozidla žalobce hodlal přivolat policii (telefonování svědka N. je patrné i z videozáznamu), žalobci tedy muselo být zřejmé, že svědek hodlá věc řešit obvyklým způsobem a nemá v úmyslu žalobci například hrozit násilím. Tvzení žalobce o agresivním chování svědka N. tak podle soudu nemá oporu ve správním spise a ani žalobce konkrétně nesdělil, v čem podle něho agresivní jednání svědka spočívalo.

34. Souhlasit nelze ani s tím, že by správní orgány upřednostňovaly výpovědi svědků N. a N. před výpovědí žalobce a svědkyň S. a Ř. Naopak z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se žalovaný podrobně zabýval výpovědí žalobce i obou svědkyň. Například na str. 6 napadeného rozhodnutí se žalovaný vyjadřoval k výpovědím svědkyň ohledně údajného agresivního a vulgárního jednání svědka N. (viz předchozí bod tohoto rozsudku). Nejednalo se tedy o svévolné hodnocení důkazů či o jednostranný přístup správních orgánů, jak se žalobce domnívá. Toto jeho tvrzení, jakkoli o něm může být žalobce subjektivně přesvědčen, se ze správního spisu nepodává.

35. Krajský soud tak po přezkoumání rozhodnutí dospěl k závěru, že správní orgány nepochybily, když žalobce uznaly vinným přestupkem proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 4 zákona o přestupcích. Soud neshledal důvod pro moderaci uložené sankce podle § 78 odst. 2 s.ř.s., jak navrhoval žalobce. Sankce ve formě pokuty byla uložena na samé spodní hranici zákonné sazby podle § 7 odst. 4 písm. b) zákona o přestupcích. Uvedené ustanovení dovoluje uložit za přestupek spáchaný žalobcem pokutu až do výše 20 000 Kč. S ohledem na charakter přestupkového jednání žalobce tak soud považuje uloženou pokutu za velmi mírnou či spíše symbolickou. Účel uložené pokuty v uvedené výši tak lze spatřovat spíše než v citelném zásahu do majetkové sféry žalobce, v pouhém upozornění na jeho závadné jednání, kterého by se měl do budoucna vyvarovat.

36. Byť krajský soud ze správního spisu reflektuje, že žalobce a svědek N. k sobě mohou patrně na základě některých svých předchozích zkušeností pociťovat určitou dávku antipatií, ničeho to nemění na nebezpečném jednání žalobce, které mohlo skončit vážným úrazem. Lze patrně do jisté míry pochopit rozhořčení řidiče motorového vozidla v situaci, kdy jej zastaví osoba, která podle mínění žalobce není k takovému jednání oprávněna. Na druhou stranu řidič motorového vozidla si musí být vědom toho, že takovou situaci není možné řešit rozjetím se a vytlačením takové osoby z vozovky pro uvolnění cesty. Již z běžné lidské zkušenosti je známo, že kontakt osoby s jedoucím vozidlem může vést k vážné poruše zdraví, a to i při velmi pomalé jízdě. Nelze se v těchto případech, jako tomu bylo u žalobce, dovolávat ustanovení o okolnostech vylučujících protiprávnost. Žádné takové okolnosti totiž v případě žalobce nenastaly. Krajský soud tak závěrem apeluje především na ohleduplnost žalobce jako řidiče motorové vozidla a účastníka silničního provozu.

37. S ohledem na shora uvedené soud žalobu za důvodnou nepovažuje, neboť žalobce na svých právech zkrácen postupem žalovaného nikterak nebyl. K porušení zákonné úpravy ze strany obou správních orgánů, jejichž rozhodnutí po odvolacím řízení, tvoří jeden celek, nedošlo. Soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Návrhu žalobce na moderaci uložené sankce podle ust. § 78 odst. 2 s.ř.s. nebylo na místě vyhovět (viz předchozí bod 31 tohoto rozsudku).

38. O náhradě nákladů řízení mezi žalobcem a žalovaným soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný. Žalovanému podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: <http://www.nssoud.cz>.

Pardubice, 12. května 2021

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.
soudce